

БӨЛІМ: ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ

Жасанды интеллект: пайдасы, тәуекелі және қазақ қоғамына әсері

ЖАРИЯЛАНДЫ
20.05.2026**ТІРЕК СӨЗДЕР**
AI, білім беру, Жасанды интеллект,
технология, цифрлық сауат**СІЛТЕМЕ**
<https://bilimger.kz/188863/>

Жасанды интеллект қазір тек технология мамандарының тақырыбы емес. Ол білімде, медицинада, бизнесте, тіпті күнделікті телефон қолдануда да көрініп отыр. Бірақ ең маңызды сұрақ — **жасанды интеллект бізге не береді және нені талап етеді?** Шектен тыс қорқыныш та, негізсіз эйфория да пайдалы емес. Нақты көзқарас керек.

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ ДЕГЕН НЕ?

Қарапайым тілмен айтсақ, жасанды интеллект — деректерден үйреніп, белгілі бір міндетті автоматты түрде орындайтын жүйе. Ол адам сияқты ойлайды деу дұрыс емес. Бірақ мәтін жазу, сурет тану, аударма жасау, сұранысты болжау сияқты істерде өте жылдам әрі тиімді жұмыс істей алады.

ҚАЙ САЛАДА ШЫН ПАЙДАСЫ БАР?

1. Білім беру

ЖИ оқушыға жеке түсіндіру, жаттығу ұсыну, тіл үйренуге көмектесу үшін пайдалы. Мұғалімді алмастырмайды, бірақ оның уақытын үнемдеп, әлсіз тұстарды ертерек байқауға жәрдемдеседі.

2. Медицина

Кейбір елдерде ЖИ рентген, МРТ, зертхана нәтижелерін талдауға көмектеседі. Бұл диагнозды тездетеді. Дегенмен соңғы шешімді міндетті түрде дәрігер қабылдауы керек.

3. Бизнес пен қызмет көрсету

Чат-боттар, ұсыныс жүйелері, құжат сұрыптау — осының бәрі компания шығынын азайтады. Бірақ сапасыз енгізілсе, клиенттің сенімі төмендейді. Сондықтан автоматтандыру мен адам бақылауы тең жүруі тиіс.

ТӘУЕКЕЛ ҚАЙДАН ШЫҒАДЫ?

Жасанды интеллекттің басты қауіптері — жалған ақпарат, дерек құпиялығының бұзылуы және біржақты шешімдер. Егер жүйе сапасыз дерекпен үйретілсе, ол әділетсіз нәтиже беруі мүмкін. Сонымен қатар кей мамандықтардағы қарапайым рутиналық жұмыс азаяды. Бұл жұмыссыздық емес, көбіне қайта даярлану қажеттігі.

ҚАЗАҚ ҚОҒАМЫ НЕ ІСТЕУІ КЕРЕК?

- **Сандық сауат** — әр адам ЖИ-ді тек қолданушы емес, бағалай алатын деңгейге жақындауы керек.
- **Тілдік бейімдеу** — қазақ тіліндегі сапалы дерек пен құрал көбейсе, технология пайдасы артады.
- **Этика және бақылау** — шешім қабылдайтын жүйелер ашық әрі тексерілетін болуы қажет.

Жасанды интеллект — дайын жауап емес, дұрыс қолдансаң күшті құрал. Ең жақсы сценарий — ол адамды алмастырмай, адамның қабілетін күшейтеді. Сондықтан мәселе «ЖИ бар ма, жоқ па?» емес, **оны қалай, кім және қандай ережемен қолданады?** деген сұрақта.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.